

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-14-02/2013
P/13/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/069 - Wpływ likwidacji szkół publicznych na warunki realizacji zadań oświatowych gmin.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Janina Stasiewicz-Kopacz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88609 z 18 października 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich zwany dalej „Urzędem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Bogusz, Wójt Gminy, zwany dalej „Wójtem”. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ zapewnienie uczniom zlikwidowanych szkół wymaganych warunków kształcenia oraz realizację innych zadań gminy wynikających z dokonanej likwidacji.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia podjęcie działań zapewniających uczniom zlikwidowanych szkół możliwości kontynuowania nauki bez pogorszenia ich warunków kształcenia, w tym warunków lokalowych oraz zapewnienie uczniom dowozu do nowych szkół. Na podkreślenie zasługuje też osiągnięcie zakładanego efektu ekonomicznego wynikającego z likwidacji szkół, jak również prawidłowe zagospodarowanie ich majątku.

Nieprawidłowość, nie mająca jednak istotnego znaczenia z punktu widzenia oceny kontrolowanej działalności, polegała na nieopracowaniu przez Wójta projektu planu sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i w konsekwencji nie przedłożenia takiego projektu Radzie Gminy w celu ustalenia planu tej sieci.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja gminnej sieci szkół i warunków kształcenia uczniów

1.1. Zapewnienie uczniom zlikwidowanych szkół możliwości kontynuowania nauki w innych szkołach publicznych tego samego typu

Opis stanu faktycznego

W roku szkolnym 2013/2014 (wg. stanu na 30.09.2013 r.) Gmina Banie Mazurskie zwana dalej „Gminą” prowadziła jedną placówkę oświatową, tj. Zespół Placówek Oświatowych w Baniach Mazurskich (ZPO lub „Zespół”) funkcjonujący z 16 oddziałami (8 oddziałów szkoły podstawowej, 6 gimnazjum i 2 przedszkolne), w których naukę pobierało łącznie 354 uczniów, w tym 51 wychowanków. Ponadto w Gminie funkcjonowały dwie placówki oświatowe niepubliczne dotowane przez Gminę, których organem prowadzącym było Stowarzyszenie „Edukator”

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

w Łomży (zwane dalej „Stowarzyszeniem”):

- Szkoła Podstawowa w Lisach (dalej SP w Lisach) z trzema oddziałami do których uczęszczało łącznie 25 uczniów (przy szkole funkcjonował oddział przedszkolny z pięcioma wychowankami),
- Punkt przedszkolny w Lisach z jednym oddziałem, do którego uczęszczało jedenaścioro dzieci.

Obsługę placówek oświatowych publicznych i niepublicznych (z zakresu oświaty) na terenie Gminy prowadził pracownik Urzędu.

(dowód: akta kontroli, str. 4-8)

W latach 2011-2013 (do czasu zakończenia kontroli) w gminnej sieci szkół dokonano zmiany polegającej na zlikwidowaniu z dniem 31 sierpnia 2012 r. publicznych szkół podstawowych w miejscowościach Lisy i Żabin. Zmian tych dokonano w marcu 2012 r. uchwałami Rady Gminy.

Według stanu na 31.03.2012 r., w szkołach które uległy likwidacji uczyło się 81 dzieci (54 uczniów oraz 27 wychowanków oddziałów przedszkolnych), w tym w Szkole Podstawowej w Lisach 30 uczniów i 13 wychowanków, natomiast w Szkole Podstawowej w Żabinie 24 uczniów i 14 wychowanków.

Do szkół wchodzących w skład ZPO uczęszczało łącznie 316 uczniów, w tym 149 do szkoły podstawowej, 140 do gimnazjum, a w oddziale przedszkolnym było 27 wychowanków.

Na podstawie uchwał Rady Gminy o likwidacji szkół w Lisach i Żabinie zapewniono uczniom likwidowanych szkół - zgodnie z wymogiem art. 59 ust.1 i 6 ustawy o systemie oświaty² - możliwość kontynuowania nauki w szkołach wchodzących w skład ZPO. Z tej możliwości skorzystało ogółem 60 dzieci, natomiast 21 dzieci kontynuowało naukę w nowopowstałej niepublicznej szkole podstawowej w Lisach.

(dowód: akta kontroli, str. 9-43)

Przed przystąpieniem do likwidacji ww. szkół, Wójt - zgodnie z wymogiem art. 59 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty wystąpił do Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie z prośbą o wyrażenie opinii w sprawie zamiaru likwidacji SP w Lisach i Żabinie. Zamiar likwidacji tych szkół został przez Kuratora zaopiniowany negatywnie z uzasadnieniem, iż spowoduje to konieczność dowozu uczniów do szkół, przez co „*dalsze dojazdy dzieci do szkół zdecydowanie obniżą poczucie ich bezpieczeństwa*”. Również Związek Nauczycielstwa Polskiego, Zarząd Oddziału w Gołdapi – w oparciu o art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych³ - wydał opinię negatywną, motywując ją także niekorzystnym oddziaływaniem na dzieci wydłużonego czasu dojazdu do nowej szkoły.

W początkowym okresie przygotowywania likwidacji Szkół Podstawowych w Lisach i Żabinie miały miejsce protesty ze strony rodziców i społeczności lokalnej, m.in. złożono petycję, w której domagano się utrzymania tych szkół. Spowodowało to wstrzymanie ich likwidacji w 2011 r.

Opinia rodziców i społeczności lokalnych uległa jednak zmianie i już w czerwcu 2011 r. społeczność lokalna miejscowości Żabin złożyła do Rady Gminy petycję, tym razem postulującą likwidację szkoły podstawowej w tej miejscowości, uzasadniając to głównie względami ekonomicznymi.

(dowód: akta kontroli, str. 44-52)

Z informacji uzyskanej od Bogdana Chomyna - dyrektora nowo powstałej szkoły niepublicznej w Lisach, wynika, że:

² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

³ Dz. U. z 2001 r. Nr 79 poz. 854 ze zm.

- wszyscy nauczyciele (dziesięciu) z dniem powstania szkoły, tj. 1 września 2012 r. zostali zatrudnieni na umowy na czas określony, z czego dziewięciu do dnia 31 sierpnia 2013 r., a jeden do dnia 31 sierpnia 2014 r.,
- pensum dydaktyczne zostało ustalone na poziomie: 22 godzin tygodniowo dla klas I-VI oraz 25 godzin w oddziale i punkcie przedszkolnym,
- zasady wynagradzania nauczycieli (w tym również nagradzania) określono w formie regulaminu obowiązującego w placówkach prowadzonych przez Stowarzyszenie.

(dowód: akta kontroli, str. 53)

W ZPO, w którym naukę od 1 września 2012 r. kontynuowało 33 uczniów i 6 wychowanków ze zlikwidowanych szkół, zwiększono liczbę nauczycieli o czterech (o 4,89 etatu). Nie zostały natomiast zmienione warunki ich zatrudnienia w stosunku do tych na jakich byli zatrudnieni w poprzednich szkołach.

(dowód: akta kontroli, str. 54-56)

Na podstawie danych SIO wg stanu na dzień 31.03.2013 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenie nauczycieli zatrudnionych przez Stowarzyszenie w szkole niepublicznej w Lisach wynosiło 2.213,81 zł. Natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie nauczycieli w 2012 r. w szkołach których organem prowadzącym była Gmina wynosiło 4.524,23 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 57-58)

Z informacji uzyskanej od dyrektora nowo powstałej szkoły niepublicznej w Lisach, wynika, że poza środkami z budżetu Gminy, dodatkowymi źródłami finansowania działalności tej szkoły, są darowizny i środki pozyskiwane przez radę rodziców. W szkole nie pobierana była od rodziców dodatkowa odpłatność za naukę (czesne).

(dowód: akta kontroli, str. 53)

Wg danych biura ewidencji ludności Urzędu w obwodach po zlikwidowanych szkołach w Lisach i Żabinie, liczba zamieszkujących je dzieci w wieku do siedmiu lat wynosiła 59 i 63. Przy średniej liczbie dzieci z jednego rocznika, urodzonych w tych obwodach w latach 2006 – 2012 wynoszącej po dziesięciorgo dzieci, nie zanotowano tendencji do istotnego zwiększenia się tego wskaźnika.

(dowód: akta kontroli, str. 59)

Plan sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez Gminę został ustalony stosowną uchwałą Rady Gminy w dniu 29 marca 2012 r.

W okresie od 1 września 2010 r. do 31 sierpnia 2012 r. na terenie Gminy funkcjonowały trzy oddziały zerowe/przedszkolne w tym jeden w ZPO oraz po jednym w szkołach podstawowych w Lisach i Żabinie. W związku z likwidacją publicznych szkół podstawowych w dwu ww. miejscowościach, od 1 września 2012 r. na terenie Gminy funkcjonowały (w ZPO) dwa oddziały zerowe/przedszkolne. Stan ten nie został jednak prawnie usankcjonowany uchwałą Rady ustalającą plan sieci prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Stosownie do art. 5 ust. 5 ustawy o systemie oświaty do zadań gminy należy m.in: zakładanie i prowadzenie przedszkoli. W ocenie Wójta istnieje zapotrzebowanie na utworzenie na terenie Gminy punktów przedszkolnych. W związku z tym, Gmina w październiku 2013 r. złożyła do Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie wniosek o przyznanie środków finansowych na modernizację dwóch istniejących w ZPO oddziałów zerowych. Wniosek ten zyskał akceptację pod względem formalno-prawnym. W wyniku tego, iż ustawa o systemie oświaty wprowadziła nowe uregulowania dotyczące obowiązku szkolnego dla dzieci sześciolletnich

(obowiązujące od 1 września 2014 r.) Gmina zamierza dokonać likwidacji jednego oddziału zerowego w ZPO, natomiast drugi oddział, którego pomieszczenia zostały zmodernizowane, przekształcony zostanie w punkt przedszkolny (przedszkole).

(dowód: akta kontroli, str. 60-71; 189-191)

*Ustalone
nieprawidłowości*

Do kontroli NIK, w wyniku nie opracowania przez Wójta odpowiedniego projektu, Rada Gmina nie ustaliła wymaganego art. 14a ust. 1 ustawy o systemie oświaty planu sieci prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Wg wyjaśnień złożonych przez Wójta nie przygotowanie projektu wynikało „z przeoczenia”, w związku z tym zostanie on opracowany i przedłożony do uchwalenia „na najbliższej sesji Rady Gminy”.

1.2 Warunki lokalowe nauczania uczniów po likwidacji szkół

*Opis stanu
faktycznego*

Powstanie z dniem 1 września 2012 r. niepublicznej szkoły podstawowej w Lisach spowodowało, że dla 21 uczniów z tej miejscowości, którzy kontynuowali w niej naukę, baza lokalowa nauczania nie uległa zmianie.

Baza ta uległa zmianie w przypadku 10 uczniów ze zlikwidowanej szkoły publicznej w Lisach i 29 uczniów ze zlikwidowanej szkoły w Żabinie, którzy kontynuowali naukę w innej placówce, tj. w ZPO.

Kontrola wykazała, że wyłączony z użytku szkolnego budynek zlikwidowanej szkoły w Żabinie był zabezpieczony przed dewastacją, jego stan techniczny nie budził zastrzeżeń. Po likwidacji szkoły, Gmina sześciokrotnie ogłaszała przetarg nieograniczony na dzierżawę tej nieruchomości (trzykrotnie w 2012 r. i 2013 r.), ale nie wyłoniły dzierżawcy, gdyż oferenci nie spełniali określonych przez Gminę wymogów.

W lutym 2012 r. podjęto starania w celu utworzenie w budynku szkoły w Żabinie Środowiskowego Domu Samopomocy, lecz wniosek o dofinansowanie tego projektu nie został zaaprobowany.

(dowód: akta kontroli str. 42-43; 72-78)

W wyniku oględzin pomieszczeń przejętych przez nowopowstałą niepubliczną szkołę podstawową w Lisach, ustalono, że:

- w salach dla klas 0-I i II-III dokonano wymaganego podziału na część edukacyjną i rekreacyjną, z miejscem do prowadzenia ćwiczeń śródlekcyjnych i kącikiem zabaw wyposażonym w gry stolikowe, czasopisma, zabawki, puzzle, klocki, a każda z sal wyposażona była w komputer;
- sale lekcyjne dla uczniów klas I-III oraz szatnia i szafki (kodowane) dla każdego z uczniów znajdowały się w innej części Szkoły, niż sale dla uczniów klas IV-V;
- wyodrębniono pomieszczenie na bibliotekę szkolną, nie wyposażono jej jednak w medialne urządzenia wspomagające (komputer, rzutnik);
- Szkoła dysponowała boiskiem do gry w piłkę ręczną, siatkówkę i koszykówkę, posiadała również bieżnię do skoku w dal, brak było natomiast pomieszczeń do zajęć sportowych w okresie jesienno-zimowym, w związku z czym prowadzono je na korytarzu budynku szkolnego nr 2;
- na terenie Szkoły znajdował się nowo urządzony plac zabaw, który wyposażony był w zestawy zabawowe dla dzieci w różnym przedziale wiekowym;
- Szkoła nie posiadała pracowni przedmiotowych, oprócz pracowni komputerowej wyposażonej w 10 stanowisk (z dostępem do Internetu), co zapewniało możliwość jednoosobowej pracy przy komputerze;
- uczniowie spożywali posiłki (pełny obiad) na stołówce szkolnej;

- w Szkole funkcjonowała świetlica szkolna dostosowana m.in.: do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych, apeli i uroczystości szkolnych, spotkań z rodzicami oraz organizowania przedstawień teatralnych;
- wychowankowie oddziału przedszkolnego odbywali zajęcia razem z uczniami klasy I.

W ocenie NIK, ogólny stan obiektu szkolnego w Lisach nie wskazywał widocznych cech świadczących o jego złym stanie technicznym.

Z informacji dyrektora Szkoły wynika, że przy pomocy rodziców i sponsorów przeprowadzono remont wszystkich pomieszczeń dydaktycznych, dokonano zakupu niezbędnych pomocy dydaktycznych i utworzono punkt przedszkolny. Do Urzędu Marszałkowskiego złożony został wniosek systemowy dotyczący modernizacji oddziałów przedszkolnych.

(dowód: akta kontroli, str. 87- 91)

Warunki lokalowe nauczania oraz wyposażenie dydaktyczne w budynku szkolnym ZPO, do którego przeniesiono 39 uczniów ze zlikwidowanych szkół publicznych w Lisach i Żabina przedstawiały się następująco:

- w budynku głównym szkoły wyodrębniono przestrzeń dla uczniów klas I, natomiast w drugim budynku naukę pobierali wyłącznie uczniowie klas 0–III;
- w salach lekcyjnych dla klas I-III wyodrębnione były miejsca edukacyjne i rekreacyjne z wyposażeniem w sprzęt audiowizualny;
- biblioteka szkolna znajdowała się w wyodrębnionym pomieszczeniu, wyposażona była w osiem stanowisk komputerowych z dostępem do internetu,
- zajęcia wychowania sportowego uczniowie odbywali w dwóch salach gimnastycznych z zapleczem sanitarnym przystosowanym również dla uczniów niepełnosprawnych;
- Szkoła dysponowała placem zabaw na otwartej przestrzeni, zorganizowany w ramach programu „Radosna szkoła”, natomiast ze względu na brak stosownego pomieszczenia nie urządzono miejsca zabaw w budynku Szkoły (zakupione w tym celu wyposażenie zostało umieszczone w salach dla klas I-III);
- pracownia komputerowa wyposażona została w 24 stanowiska komputerowe co wystarczało do zapewnienia samodzielnej pracy każdemu uczniowi, natomiast w klasach IV i V w których liczebność przekraczała 24 osoby zajęcia prowadzono w dwóch grupach;
- godziny zajęć w dwóch świetlicach opiekuńczo-wychowawczych dostosowano do potrzeb uczniów wynikających z rozkładu planu lekcyjnego oraz harmonogramu przyjazdów i odjazdów uczniów;
- świetlice wyposażone były m.in. w szafy, stoliki, krzeselka, kącik multimedialny, pufy do zabawy oraz siedzenia;
- dożywianie uczniów odbywało się w stołówce szkolnej (budynek główny);

(dowód: akta kontroli, str. 92-93)

Z uzyskanych informacji od byłych dyrektorów zlikwidowanych szkół wynika, że przed likwidacją:

- Szkoła Podstawowa w Lisach:
 - dysponowała dwoma budynkami, w których znajdowało się siedem pomieszczeń (klas) do nauki uczniów,
 - uczniowie spożywali posiłki w wydzielonym do tego cel pomieszczeniu,
 - w trakcie roku szkolnego jedno z pomieszczeń przeznaczone było na świetlicę,
 - zajęcia z wychowania fizycznego w okresie niesprzyjającej aury prowadzone były w świetlicy szkolnej wyposażonej w stół do gry w tenisa stołowego.

W pozostałym okresie zajęcia prowadzone były na boisku szkolnym (w pobliżu szkoły), przystosowanym do gry w piłki ręczną, siatkową oraz koszykową.

- Szkoła Podstawowa w Żabinie:
 - dysponowała siedmioma salami lekcyjnymi oraz pracownią komputerową,
 - posiadała stołówkę szkolną, w której uczniowie korzystali z pełnych obiadów,
 - posiadała pomieszczenie przeznaczone na świetlicę szkolną, jednak dzieci z zajęć świetlicowych nie korzystały, gdyż tuż po zakończonych zajęciach lekcyjnych były odwożone do domów,
 - dysponowała salą gimnastyczną z podłożem gumowanym wyposażoną m.in. w bramki do gry w piłkę ręczną, siatkową oraz tablice z koszami do gry w koszykówkę, a bezpośrednio przy sali gimnastycznej znajdowały się oddzielne szatnie dla dziewcząt i chłopców wraz z kabinami prysznicowymi.

Z udzielonych przez byłych dyrektorów ww. szkół informacji wynika ponadto, że budynki w których mieściły się ww. szkoły, w ostatnim roku ich funkcjonowania przed likwidacją - wg ich oceny - były w dobrym stanie technicznym.

(dowód: akta kontroli, str. 94-97)

W wyniku analizy porównawczej, z wykorzystaniem danych z SIO oraz wyżej przedstawionych wyników oględzin, warunków lokalowych nauczania po zmianach związanych z likwidacją szkół ustalono, że:

- W nowopowstałej niepublicznej szkole podstawowej w Lisach nie nastąpiły zmiany w zakresie:
 - liczby sal lekcyjnych,
 - organizacji biblioteki w wydzielonym pomieszczeniu,
 - dostępu do pomieszczeń i urządzeń do zajęć sportowych,
 - podziału sal lekcyjnych dla klas I-III na część edukacyjną i rekreacyjną,
 - wydzielenia miejsca (stołówka szkolna) do spożywania przez uczniów posiłków (pełnego obiadu).
- Warunki lokalowe szkoły publicznej (ZPO), do której przeniesiono część (39) uczniów były bardziej korzystne od tych w szkołach zlikwidowanych. Dotyczyło to głównie dysponowania pracowniami specjalistycznymi, bardziej funkcjonalnego pomieszczenia biblioteki szkolnej oraz większych możliwościami prowadzenia zajęć sportowych w pomieszczeniach i na wolnym powietrzu (boisko Orlik). Wyższy był też standard techniczny pomieszczeń szkolnych.

(dowód: akta kontroli, str. 42-43;79 -86)

Z uzyskanych informacji od dyrektorów szkół przejmujących uczniów zlikwidowanych szkół wynika, że uczniowie kontynuujący naukę:

- w ZPO, byli wcześniej nauczani wg tej samej podstawy programowej, z wykorzystaniem takich samych podręczników, kontynuowali też wcześniej rozpoczętą naukę języka obcego (język angielski);
- w nowopowstałej szkole niepublicznej w Lisach, odbywali naukę jako dalszy ciąg rozpoczętej podstawy programowej, nie wykazując opóźnień w stosunku do jej harmonogramu na poszczególnych etapach nauczania (klasach).

(dowód: akta kontroli, str.85-86; 98-99)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Mimo, iż nauczyciele szkół, do których przeniesiono uczniów ze zlikwidowanych placówek, nie stwierdzili u nich istotnych różnic w opanowaniu materiału z zakresu podstawy programowej nauczania, to zdaniem NIK, identyfikacji tych różnic należało dokonać jeszcze przed skierowaniem uczniów do odpowiednich placówek.

1.3 Zmiana warunków organizacyjnych nauczania uczniów po likwidacji szkół

Opis stanu
faktycznego

Analiza porównawcza organizacji nauczania uczniów w szkołach zlikwidowanych (dane SIO wg stanu na 31.03.2012 r.) i przejmujących ich uczniów (dane SIO wg stanu na 30.09.2012 r.) wykazała, że:

- Szkoła Podstawowa w Lisach:
 - uczniowie byli zorganizowani w cztery oddziały, obejmujące klasy: „0”, I, II-III oraz V i VI (nie było klasy IV);
 - liczba godzin zajęć ogółem w tygodniu wynosiła 111, z tego 33 godzin stanowiły zajęcia łączne;
 - liczebność poszczególnych oddziałów w szkole wynosiła: oddział „0” - 13 uczniów, oddział (klasa) I – 7 uczniów, oddział „II-III” – 8 uczniów, oddział „V-VI” – 15 uczniów, średnio w jednym oddziale uczyło się dziesięcioro uczniów;
 - tygodniowy wymiar godzin zajęć pozalekcyjnych w szkole wynosił 4 godziny i obejmował cztery rodzaje tych zajęć, część uczniów uczestniczyła w więcej, niż jednym rodzaju zajęć (wskaźnik liczby uczniów uczęszczających na te zajęcia do liczby uczniów ogółem wynosił 1);
 - w Szkole funkcjonował jeden oddział zerowy do którego uczęszczało 13 dzieci: troje z rocznika 2005 oraz dziesięcioro z rocznika 2006 – oddział ten nie był połączony był z klasą I;
 - w świetlicy szkolnej odbywały się zajęcia (bez utworzenia stałych grup) opiekuńczo wychowawcze;
 - uczniowie kontynuowali naukę tego samego języka, którego uczyli się przed likwidacją szkoły.
- Szkoła Podstawowa w Żabinie:
 - uczniowie byli zorganizowani w czterech oddziałach obejmujących klasy: „0”, II-III, IV-V oraz VI (nie było klasy I);
 - liczba godzin zajęć ogółem w tygodniu wynosiła 108, z tego 47 godziny stanowiły zajęcia łączone;
 - liczebność poszczególnych oddziałów w szkole wynosiła: oddział „0” – 14 uczniów, II-III – 9 uczniów, oddział IV - V – 8 uczniów, VI – 7 uczniów. Średnio w jednym oddziale uczyło się dziewięciu uczniów;
 - prowadzone były zajęcia dydaktyczno-wychowawcze z języka polskiego oraz matematyki (wskaźnik liczby uczniów uczestniczących w zajęciach wynosił 0,45);
 - wyposażenie szkoły w komputery pozwalało na pracę dwóm uczniom przy jednym komputerze,
 - uczniowie kontynuowali naukę tego samego języka obcego, którego uczyli się przed likwidacją;
 - w szkole funkcjonował oddział zerowy oraz świetlica szkolna jednak uczniowie nie korzystali z opieki świetlicowej, gdyż bezpośrednio po zakończonych zajęciach odwożeni byli do domu.
- ZPO:
 - nie miało miejsca łączenie klas w dla wspólnej realizacji zajęć,
 - liczebność poszczególnych klas w szkole wynosiła: w klasie „0” – 55 wychowanków (dwa oddziały), klasa I – 27 uczniów, klasa II – 18 uczniów, klasa III – 29 uczniów, klasa IV – 32 uczniów, klasa V – 27 uczniów oraz klasa VI – po 17 uczniów w dwóch oddziałach, średnio w jednym oddziale uczyło się 24 uczniów,
 - Szkoła dysponowała 28 zestawami komputerów (klasy liczące powyżej 24 uczniów dzielone są na grupy co zapewniało możliwość samodzielnej pracy przy komputerze (1 uczeń – 1 komputer),

- tygodniowy wymiar godzin zajęć pozalekcyjnych wynosił 18,5 godziny, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i matematyki oraz psychologiczno-pedagogicznych – 11,5 godzin, ponadto 5 godzin przeznaczono na zajęcia logopedyczne oraz 2 godziny na zajęcia z inteligencji emocjonalnej,
- w świetlicy szkolnej organizowane były zajęcia opiekuńcze dla trzech grup w dwóch świetlicach oraz pomieszczeniu zastępczym (klasa zerowa) zajęcia opiekuńcze bez tworzenia stałych grup dla uczniów klas IV-VI.

Syntetyczna analiza powyższych ustaleń wskazuje na to, że w ZPO nie miało miejsca łączenie klas, była większa liczebność uczniów w oddziałach. Szkoła dysponowała większą liczbą komputerów, co umożliwiało samodzielną pracę uczniów (spełniało to wymóg § 10 rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych)⁴. Większy był tygodniowy wymiar zajęć pozalekcyjnych i liczba rodzajów zajęć. Wskaźnik uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych do ogólnej liczby uczniów wynosił 0,55.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK zwraca uwagę, że w klasach I i III w ZPO liczebność uczniów wykazywała odstępstwa od zaleceń podstawy programowej, według której liczebność uczniów w klasie nie powinna przekraczać 26 (zalecenie to przekroczone o 1 i 3 uczniów).

(dowód: akta kontroli, str. 100-103)

*Opis stanu
faktycznego*

Analiza organizacji procesu nauczania w niepublicznej szkole podstawowej w Lisach w porównaniu do organizacji nauczania w szkole publicznej przed jej likwidacją wykazała, że:

- zarówno w szkole zlikwidowanej, jak i w przejmującej jej uczniów występowały klasy łączone.
- w szkole przejmującej uczniów połączono klasę 0 z klasą I, a ponadto klasę II z III oraz klasę IV z VI (przed likwidacją naukę w systemie łączonym prowadzono w klasie II z III oraz w klasie V z VI,
- liczba godzin zrealizowanych w systemie klas połączonych w szkole niepublicznej wynosiła 71 tygodniowo i była wyższa o 38 godzin, niż w szkole przed likwidacją,
- w szkole przejmującej, liczebność uczniów w poszczególnych oddziałach wynosiła: oddział 0-I – 9 uczniów, oddział II-III – 8 uczniów, oddział IV-VI – 7 uczniów (średnio 8 uczniów).
- w szkole zlikwidowanej było to odpowiednio: w klasie 0 – 13 wychowanków, w klasie I – 7 uczniów, w oddziale II-III – 8 uczniów oraz w oddziale V-VI – 15 uczniów (średnio 11 uczniów) – w przypadku obu szkół liczebność oddziałów dla najmłodszych uczniów (z klas I-III) nie przekraczała 26 dzieci,
- szkoła przejmująca uczniów zapewniała możliwość jednoosobowej pracy każdego ucznia na stanowisku komputerowym,
- w obu szkołach nauczano tego samego języka obcego,
- w ten sam sposób odbywały się zajęcia świetlicowe, tj. bez tworzenia stałych grup wychowawczych,
- w obydwu szkołach funkcjonowały oddziały przedszkolne (w szkole przejętej przez Stowarzyszenie funkcjonował oddział przedszkolny w połączeniu z uczniami klasy I).

(dowód: akta kontroli, str. 85-86; 100)

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r., poz. 204).

1.4. Zmiany w zakresie zatrudnienia nauczycieli

Opis stanu
faktycznego

Proporcje udziału procentowego nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (łącznie) w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) w szkołach likwidowanych, w stosunku do szkół przejmujących uczniów wynosiły odpowiednio: w Lisach od 57,5 % (przed likwidacją) do 94 % (po likwidacji), SP w Żabinie (zlikwidowana) - 71,2 % oraz w ZPO - 84,2 %.

Zatrudnienie ogółem (łącznie z nauczycielami w oddziałach przedszkolnych) w szkołach zlikwidowanych w stosunku do przejmujących, zmniejszyło się - w SP Lisy o 0,41 etatu (z tego o 0,08 etatu wśród nauczycieli dyplomowanych oraz o 2,45 etatu kontraktowych, przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia o 1,8 etatu nauczycieli mianowanych i 0,32 etatu nauczycieli stażystów).

W ZPO zatrudnienie nauczycieli uległo zwiększeniu o 4,89 etatu (z tego o 3,18 etatu wśród nauczycieli dyplomowanych i 3 etaty w grupie mianowanych, przy jednoczesnym zmniejszeniu zatrudnienia nauczycieli kontraktowych o 1,29 etatu).

Jak podał Wójt spośród 5 nauczycieli ze szkół zlikwidowanych, którzy nie podjęli pracy w szkołach przejmujących uczniów, trzech z nich nie pracuje obecnie w zawodzie nauczycielskim, a dwóch przeszło na emeryturę.

Udział procentowy nauczycieli mianowanych i dyplomowanych (łącznie) w ogólnej liczbie nauczycieli w ZPO wynosił 84,2 %, przy tego rodzaju wskaźniku dla szkół zlikwidowanych wynoszącym 64,2 %.

(dowód: akta kontroli, str. 104-107)

W zlikwidowanej SP w Lisach zatrudnionych było jedenastu nauczycieli. Spośród nich, w szkołach przejmujących uczniów znalazło zatrudnienie dziesięciu (dla sześciu praca w ZPO stanowiła podstawowe miejsce zatrudnienia). Z jednym nauczycielem rozwiązany został stosunek pracy, a nauczyciel ten – wg informacji Wójta – złożył wniosek o przyznanie mu świadczeń emerytalnych.

W zlikwidowanej SP w Żabinie zatrudnionych było siedmiu nauczycieli, z których trzech znalazło pracę w Zespole. Jeden z nauczycieli skorzystał z należnych mu uprawnień emerytalnych. Z trzema nauczycielami rozwiązano umowy o pracę, w tym jedną umowę z upływem czasu na jaki była zawarta. Spośród tych osób jeden nauczyciel znalazł zatrudnienie w ZPO, natomiast dwóch nauczycieli podjęło pracę poza gminą, w tym jeden w zawodzie nauczycielskim.

(dowód: akta kontroli, str. 105-109)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy w powyższym obszarze.

2. Organizacja dowożenia uczniów do szkół na terenie gminy

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2012/2013, Gmina – zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, zapewniała dowożenie do ZPO łącznie 215 uczniom, z tego 38 uczniom i wychowankom z obwodów szkół zlikwidowanych tj. 10 uczniom z byłego obwodu SP w Lisach oraz 22 uczniom i 6 wychowankom z obwodu SP w Żabinie. Dowożenie odbywało się za pośrednictwem przewoźnika wyłonionego w drodze przetargu nieograniczonego. Oględziny wykazały, że w czasie dowożenia zapewniono uczniom stosowną opiekę.

(dowód: akta kontroli, str. 110-125)

Do publicznej szkoły podstawowej SP w Lisach w ostatnim roku szkolnym jej funkcjonowania dowożono 36 uczniów (13 wychowanków oddziału przedszkolnego oraz 10 uczniów klas I-IV i 13 uczniów klas V-VI).

Do zlikwidowanej szkoły podstawowej w Żabinie w ostatnim roku szkolnym jej funkcjonowania dowożonych było 27 uczniów, dla których droga do szkoły przekraczała 3 km (20 uczniów klas I-III) lub 4 km (7 uczniów klas V-VI).

(dowód: akta kontroli, str. 126-128)

Spośród uczniów z obwodów zlikwidowanych szkół w Lisach i w Żabinie, którzy kontynuują naukę w ZPO, 43 uczniów pokonywało drogę do szkoły wynoszącą co najmniej 3 km, a 20 uczniów 4 km i więcej. Z tej grupy dowóz do ZPO zapewniono 38 uczniom (spełniali oni warunek odległości do szkoły, o którym mowa wyżej), refundując im (od 1 września 2012 r.) koszty dojazdu transportem publicznym. Gmina nie organizowała natomiast dowozu tych uczniów, którzy kontynuowali naukę w niepublicznej szkole w Lisach.

(dowód: akta kontroli, str.129-137)

Zmiany w organizacji dowożenia uczniów spowodowane likwidacją SP w Lisach i Żabinie, wg oświadczenia Wójta, nie spowodowały wydłużenia tras dowożenia uczniów, przygotowania dodatkowych miejsc przystankowych oraz oznakowania szlaków komunikacyjnych.

W wyniku dokonanych oględzin czterech tras dojazdu uczniów z szkół zlikwidowanych do ZPO ustalono m.in., że:

- najdłuższa trasa wynosiła 25 km, a najkrótsza 8 km,
- czas oczekiwania uczniów od przywozu ich do szkoły do rozpoczęcia zajęć lekcyjnych wahał się od 10 do 65 minut,
- wszystkie miejsca oczekiwania uczniów na autobus usytuowane były przy trasach przejazdu autobusu,
- wszyscy uczniowie podczas dojazdu mieli zapewnione miejsca siedzące,
- podczas dowożenia uczniów do szkoły na wszystkich (czterech) trasach zapewniona była opieka.

Na podstawie przedłożonych przez Gminę danych, ustalono, że koszty dowożenia 38 uczniów ze zlikwidowanych szkół w Lisach i Żabinie do Zespołu w roku szkolnym 2012/2013 za miesiąc wrzesień 2012 r. wyniósł 4,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 110-113;129-138)

Przeprowadzona analiza porównawcza wydatków jakie Gmina poniosła na pokrycie kosztów dowożenia uczniów przed likwidacją szkół w ostatnim roku szkolnym ich funkcjonowania (2011/2012) w stosunku do wydatków na dowożenie uczniów po dokonanej likwidacji (w roku szkolnym 2012/2013) wykazała, że nastąpił spadek tych wydatków o 68,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 129-137; 139-140)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy w powyższym obszarze.

3. Finansowanie zadań oświatowych gminy

3.1. Zagospodarowanie przez gminę mienia zlikwidowanych szkół

Opis stanu faktycznego

Po podjęciu uchwał o likwidacji szkół, Wójt wydał Zarządzenie (z dnia 11 czerwca 2012 r.) w sprawie określenia procedury likwidacyjnej tych szkół, w których określił zasady i tryb przeprowadzenia czynności likwidacyjnych.

Zgodnie z § 3 ww. zarządzenia, mienie ruchome, należności i zobowiązania oraz środki pieniężne pozostałe po zlikwidowanych jednostkach ustępujący dyrektorzy przekazali do Urzędu. W przypadku mienia nieruchomości użytkowanego w formie trwałego zarządu, Wójt wydał decyzję o jego wygaszeniu.

Dyrektor zlikwidowanej szkoły w Lisach przekazał protokolarnie nieruchomości oraz środki trwałe o łącznej wartości księgowej 185 tys. zł, z czego 148 tys. zł przekazano Gminie i 37 tys. zł ZPO.

Na mocy umowy użyczenia zawartej 16 lipca 2012 r., nieruchomości i wyposażenie szkoły w Lisach zostały przez Gminę przekazane Stowarzyszeniu na okres 3 lat (od 01.09.2012 r. do 30.06.2015 r.), z przeznaczeniem na prowadzenie niepublicznej szkoły podstawowej w Lisach.

Z zapisów protokołów zdawczo-odbiorczych wynika, że Stowarzyszeniu został przekazany (31.08.2012 r.) majątek ze zlikwidowanej szkoły w Lisach o wartości 163 tys. zł, w tym majątek trwały o wartości 125 tys. zł, oraz pozostałe środki trwałe o wartości 38 tys. zł (wyposażenie dydaktyczne o wartości 30 tys. zł, pozostałe wyposażenie o wartości 5 tys. zł oraz księgozbiór biblioteczny o wartości 3 tys. zł).

Całkowity majątek o wartości 2.143 tys. zł, będący w dyspozycji zlikwidowanej szkoły w Żabinie został przekazany Gminie. Wyposażenie dydaktyczne w kwocie 31 tys. zł przekazano ZPO.

(dowód: akta kontroli, str. 72-75; 141-187)

Przed przystąpieniem do likwidacji szkół ich majątek został zinwentaryzowany, nie dokonano natomiast oszacowania jego wartości rynkowej, gdyż wg Wójta nie został on przeznaczony do zbycia w postępowaniu rynkowym.

(dowód: akta kontroli, str. 188)

3.2. Wpływ likwidacji szkół na zmiany w zatrudnieniu pracowników do realizacji zadań oświatowych

Na dzień likwidacji szkoły (31.08.2012 r.) w Szkole Podstawowej w Lisach zatrudnionych było jedenastu nauczycieli, z których dwóch zatrudnionych było na podstawie mianowania, dwóch na umowę o pracę na czas nieokreślony oraz siedmiu na czas określony. Spośród ww. jedna osoba zatrudniona była na stanowisku dyrektora szkoły. Ponadto w szkole tej, na czas nieokreślony, zatrudniona była główna księgowa i sprzątaczką, z którymi rozwiązano stosunek pracy na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy.

Nie wystąpił przypadek rozwiązania stosunku pracy z nauczycielami z powodu przejścia na emeryturę. Natomiast dwóch nauczycieli zostało przeniesionych do pracy w innej szkole na podstawie stosunku pracy.

W dwóch przypadkach nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielami w trybie art. 20 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela⁵ z równoczesną wypłatą odprawy w wysokości 11,5 tys. zł.

Wg stanu na dzień likwidacji w SP Żabinie zatrudnionych było siedmiu nauczycieli, z których trzech na podstawie mianowania, dwóch nauczycieli na umowę o pracę na czas nieokreślony oraz dwóch na czas określony. Na stanowisku dyrektora szkoły zatrudniony był nauczyciel na podstawie mianowania.

W szkole tej zatrudnionych było na czas nieokreślony czterech pracowników, w tym główna księgowa i trzech pracowników obsługi, z którymi rozwiązano stosunek pracy na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy.

Wystąpił przypadek rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem z powodu przejścia na emeryturę. Dwóch nauczycieli mianowanych przeniesiono do pracy w innych szkołach.

W trzech przypadkach nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielami w trybie art. 20 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela z równoczesną wypłatą odprawy w wysokości 27,8 tys. zł.

⁵ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, ze zm.)

W dwóch przypadkach z dniem likwidacji szkoły nastąpiło wygaśnięcie umów o pracę nauczycieli zatrudnionych na czas określony.

Nie wystąpiły przypadki, zatrudnienia nauczycieli w Zespole (w którym kontynuowała naukę większość uczniów ze zlikwidowanych szkół) na podstawie umów cywilnoprawnych.

Likwidacja SP w Lisach i Żabinie spowodowała zmniejszenie stanu zatrudnienia obsługi szkół o cztery osoby (sprzątaczkę).

(dowód: akta kontroli, str. 108-109)

W związku z likwidacją SP w Lisach, liczba zatrudnionych nauczycieli zmniejszyła o jedną osobę. Liczba pracowników obsługi nie uległa zmniejszeniu. Wg danych z SIO, po utworzeniu szkoły niepublicznej, w okresie od 31 marca do 30 września 2012 r., liczba uczniów uległa zmniejszeniu o dziewięciu i związku z tym liczba oddziałów zmniejszyła się o jeden.

W szkole przejmującej (Zespół) uczniów ze zlikwidowanych SP w Lisach i Żabinie nastąpił: wzrost zatrudnienia nauczycieli o czterech. Liczba pracowników obsługi szkoły nie uległa zmianie. Wg danych z SIO w szkole przejmującej, liczba uczniów w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o dziewiętnastu, czego skutkiem było utworzenie dwóch nowych oddziałów.

(dowód: akta kontroli, str. 25-41;192-193)

3.3. Finansowanie z budżetu gminy szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty oraz szkół niepublicznych przejmujących uczniów szkół zlikwidowanych

Tryb udzielania i rozliczania dotacji dla szkół niepublicznych został przez Gminę ustalony w oparciu o art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty (uchwała Rady Gminy z 19 czerwca 2012 r.)⁶.

Stowarzyszenie, jako organ prowadzący nowopowstałą szkołę w Lisach, przedstawiło Gminie informacje o liczbie uczniów w dniu 1 października 2012 r., co nie spełniało wymogu art. 90 ust. 2a ustawy o systemie oświaty, warunkującego możliwość uzyskania dotacji do działalności szkoły niepublicznej w okresie od września do grudnia 2012 r. Dotacja ta nie była faktycznie w tym czasie wypłacana.

Wysokość dotacji przypadającej na jednego ucznia na lata budżetowe 2012 i 2013 Gmina wyliczała w oparciu o „Metryczki subwencji oświatowej na rok budżetowy 2012 i 2013” przekazywane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Należne szkole niepublicznej w Lisach dotacje za okres od 1 stycznia do 31 października 2013 r., w łącznej kwocie 151 tys. zł (726 zł miesięcznie w przeliczeniu na 1 ucznia), przekazane były przez Gminę w prawidłowej wysokości oraz w terminowo.

Dotacja do oddziału przedszkolnego w niepublicznej szkole w Lisach naliczana była w oparciu o § 4 pkt 1 uchwały Rady Gminy z 19 czerwca 2012 r., w wysokości odpowiadającej 75 % kwoty dotacji przypadającej na jednego wychowanka w szkole publicznej (294,91 zł). Kwota dotacji wypłacona przez Gminę w 2013 r. (do dnia 31 października) do działalności ww. oddziału przedszkolnego wyniosła łącznie 7.520,12 zł, (221,80 zł w przeliczeniu na jednego wychowanka).

Ponadto Gmina wypłacała Stowarzyszeniu dotacje z tytułu prowadzenia przy niepublicznej szkole w Lisach punktu przedszkolnego. Podstawą naliczenia należnych dotacji w 2013 r. była ww. uchwała Rady Gminy, która stanowiła, że jej

⁶ W sprawie udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli oraz punktów przedszkolnych prowadzonych na terenie gminy Banie Mazurskie – opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 lipca 2012 r., poz. 2134.

wysokość przysługującej Stowarzyszeniu odpowiada nie mniej, niż 40 % wydatków bieżących ponoszonych na jednego ucznia w przedszkolu publicznym prowadzonym przez najbliższą gminę (Gołdap). W okresie od stycznia do października 2013 r. łączna kwota wypłaconych niepublicznej szkole w Lisach dotacji wyniosła 24.5 tys. zł (240,4 zł miesięcznie w przeliczeniu na jednego wychowanka).

(dowód: akta kontroli, str. 194-209)

3.4. Wpływ likwidacji szkół na zmiany w wydatkach na finansowanie zadań oświatowych gminy

Wydatki z budżetu gminy na zadania oświatowe w relacji do uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej.

(tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie		Plan ¹⁾
		2011. r.	2012 r.	2013 r.
1.	Wydatki oświatowe ogółem (działy: 801 i 854) ¹⁾ , w tym:	3 564	4 041	3 553
1.1.	– wydatki bieżące	3 546	3 763	3 553
1.2.	– wydatki majątkowe	18	278	0,00
1.3.	– wydatki bieżące na zadania subwencionowane ¹⁾	3 005	3 153	3 008
2.	Wpływy z budżetu państwa na finansowanie wydatków na zadania szkolne i pozaszkolne, w tym:	2 829	3 024	2 971
2.1.	– część oświatowa subwencji ogólnej	2 675	2 874	2 826
2.2.	– dotacje bieżące na zadania subwencionowane	154	150	145
3.	Relacja: poz. 2./poz. 1.3. [%]	94,14	95,91	98,77
4.	Relacja: poz. 2.1./poz. 1.3. [%]	89,02	91,15	93,95

Z sprawozdań Rb-27S rocznych z wykonania planu dochodów budżetowych Gminy wynika, że kwoty części oświatowej subwencji ogólnej (dział 801 i 854) uzyskanej przez Gminę w latach 2011-2013 wynosiły odpowiednio 2.829, 3.024 i 2.971 tys. zł, a dotacje na realizację zadań oświatowych wynosiły 154, 150 i 145 tys. zł. Natomiast wg sprawozdań Rb-28S rocznych z wykonania wydatków budżetowych na zadania oświatowe Gminy wynika, że poniesiono je w wysokości odpowiednio 3.564, 4.041 i 3.553 tys. zł.

Wskaźniki pokrycia wydatków bieżących na zadania oświatowe objęte subwencionowaniem do łącznych kwot uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na bieżące zadania oświatowe w latach 2011-2013 wynosiły odpowiednio 94,1%, 95,9% i 98,8%.

W 2013 r., następującym po roku, w którym dokonano likwidacji szkół, nastąpiło zmniejszenie ogólnego poziomu wydatków bieżących na zadania oświatowe w wysokości 488 tys. zł.

Relacja uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej do wydatków bieżących na zadania subwencionowane w latach 2011-2013 wynosiła odpowiednio 89%, 91,1% i 94%.

(dowód: akta kontroli, str. 210)

Podstawowymi przesłankami likwidacji szkół – wg wyjaśnienia Wójta – były uwarunkowania ekonomiczne i demograficzne.

Przed podjęciem przez Radę Gminy uchwał o zamiarze i likwidacji szkół w Lisach i Żabinie, Gmina opracowała kalkulację kosztów utrzymania szkół opartą o dane finansowe za 2011 r. Z kalkulacji tej wynikało, iż wydatki na funkcjonowanie oświaty po likwidacji szkół, gdzie uczniowie będą przejęci przez Zespół pozwolą na finansowanie kosztów utrzymania szkół w ramach subwencji oświatowej.

Przed podjęciem decyzji o likwidacji szkół Gmina dokonała wyliczeń w zakresie prognozy demograficznej na lata szkolne od 2012/2013 do 2015/2016 (dla obu szkół). Z prognozy tej wynikało, że liczba uczniów w Szkołach Podstawowych w Lisach i Żabinie będzie wahała się odpowiednio w granicach od 42 do 47 i od 41 do 43. Zwrócono ponadto uwagę na to, że faktyczna liczba uczniów uczęszczających do szkoły w Lisach i Żabinie była znacznie niższa od liczby dzieci zameldowanych w obwodach tych szkół. Spośród dzieci uczących się poza obwodami ww. szkół w ostatnim roku ich funkcjonowania, 14 % uczęszczało do ZPO.

(dowód: akta kontroli, str.13-24; 211-228)

Wydatki bieżące w ostatnim roku szkolnym (01.09.2011-31.08.2012 r.) na zapewnienie funkcjonowania SP w Lisach wynosiły 558,1 tys. zł. Średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia szkoły wynosiły 13,0 tys. zł.

Wpływy z rozdysponowania rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku kalendarzowym, w którym dokonano likwidacji szkoły (2012) w kwocie 11,5 tys. zł, przeznaczono na sfinansowanie odpraw dla zwolnionych nauczycieli. Gmina nie uzyskała też żadnych wpływów netto z udostępnienia mienia pozostałego po zlikwidowanej szkole.

Dodatkowe wydatki poniesione w związku z likwidacją szkoły wynosiły 160,9 tys. zł i wynikały z:

- przekazanej dotacji niepublicznej szkole podstawowej w Lisach prowadzonej przez Stowarzyszenie, przekazanej za rok szkolny 2012/2013 w wysokości 148,4 tys. zł,
- zakupu biletów dla uczniów w roku szkolnym 2012/2013 przyjętych do Zespołu w wysokości 1 tys. zł,
- wypłacenia odpraw z tytułu zwolnienia nauczycieli z pracy zatrudnionych na podstawie mianowania i Kodeksu pracy w wysokości 11,5 tys. zł.

Z powyższego wynika, że likwidacja SP w Lisach spowodowała oszczędności w wydatkach gminy w kwocie 152,8 tys. zł.

Wydatki bieżące w ostatnim roku szkolnym (01.09.2011-31.08.2012 r.) funkcjonowania SP w Żabinie wynosiły natomiast 713 tys. zł. Średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia szkoły wynosiły 18,8 tys. zł.

Wpływy z rozdysponowania rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku kalendarzowym, w którym dokonano likwidacji szkoły (2012) w kwocie 17,4 tys. zł, przeznaczono na sfinansowanie odpraw dla zwolnionych w związku z tym nauczycieli. Gmina nie uzyskała też żadnych wpływów netto z udostępnienia mienia pozostałego po zlikwidowanej szkole.

Dodatkowe wydatki poniesione w związku z likwidacją szkoły wynosiły łącznie 25,2 tys. zł i wynikały z:

- zakupu biletów dla uczniów w roku szkolnym 2012/2013 przyjętych do Zespołu w wysokości 3,3 tys. zł,
- wypłacenia odpraw z tytułu zwolnienia nauczycieli z pracy zatrudnionych na podstawie mianowania i Kodeksu pracy w wysokości 21,9 tys. zł.

Z powyższego wynika, że likwidacja SP w Żabinie spowodowała oszczędności w wydatkach gminy w kwocie 411 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 308-310)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy w powyższym obszarze.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, wnosi o przygotowanie projektu uchwały ustalającej sieć prowadzonych przez Gminę przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach i przedłożenie go Radzie Gminy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 9 grudnia 2013 r

Kontroler
Janina Stasiewicz-Kopacz
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis

⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82